

Naturvårdsenheten
Hannah Brandin
Tel: 010-225 03 22
hannah.brandin@lansstyrelsen.se

Beslut om utvidgning av strandskyddsområden i Falu kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 14 § andra stycket miljöbalken (1998:808) att strandskyddsområdet ska vara utvidgat, utöver 100 meter, på följande områden i Falu kommun:

1. Öar i Runn: Hjärtklack, Hellmansö, Dejstolen, Stora Risö, Stora Björnö, Stabergs ö och Uddnäs ö. Strandskyddet utvidgas så att hela öarna omfattas av strandskydd, se karta bilaga 1 och 2.
2. Öar i Logården: Storön och Bodön. Strandskyddet utvidgas så att hela öarna omfattas av strandskydd, se karta bilaga 3.

Beslutet innebär samtidigt att samtliga tidigare beslut om *utvidgning* av strandskyddsområde inom Falu kommun upphör att gälla. Generellt strandskydd på 100 meter återinträder.

Observera att kartorna visar avgränsningen för både det generella strandskyddet på 100 meter samt det utvidgade strandskyddet på land. Generellt strandskydd ut i vattnet är inte markerat.

Upplysning

Strandskydd innebär att nya byggnader inte får uppföras, befintliga byggnaders användning inte får ändras och andra anläggningar eller anordningar som hindrar eller avhåller allmänheten inte får utföras. Strandskyddet innebär även att åtgärder som väsentligt förändrar livsvillkoren för växt- och djurarter inte får vidtas.

Enligt 7 kap. 16 § miljöbalken omfattar strandskyddet inte byggnader, anläggningar, anordningar eller åtgärder som behövs för de areella näringarna (bl.a. jord- och skogsbruk) och som inte tillgodoser bostadsändamål. En förutsättning är att aktuella byggnader, anläggningar, anordningar eller åtgärder för sin funktion måste finnas eller vidtas inom strandskyddsområdet d.v.s. en annan lokalisering är inte möjlig. Pågående markanvändning såsom jord- och skogsbruk kan alltså fortgå utan hinder i strandskyddat område vilket t.ex. innebär att man kan sätta upp strängsel för djur och göra uttag av skogsråvara och avverkning när det är aktuellt.

Någon rätt till ersättning för ägare och innehavare av särskild rätt till marken med anledning av ett beslut att utvidga strandskyddsområdet föreligger inte (31 kap. 4 § miljöbalken).

Det generella strandskyddet, 100 meter från strandlinjen upp på land och ut i vattnet, gäller överallt där strandskyddsområdet inte är utvidgat och det inte har blivit upphävt genom särskilda beslut.

Bakgrund

Strandskydd har, i någon form, funnits i Sverige sedan 1940-talet. Initialt omfattade strandskyddet ett verktyg för att säkra allmänhetens tillgång till platser för friluftsliv och bad. Det generella strandskyddet, som omfattar 100 meter från strandlinjen upp på land samt ut i vattnet, infördes 1975. I och med att naturvårdslagen ändrades 1994, tillkom ytterligare ett syfte till strandskyddet som gäller skydd för strandzonens växt- och djurliv.

Strandskyddets syfte är idag att stränder långsiktigt ska tryggas för allemansrättslig tillgång samt att goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten ska bevaras. Strandskyddets betydelse för såväl friluftslivet som den biologiska mångfalden bidrar till uppfyllelse av flera av de av riksdagen antagna miljö kvalitetsmålen. Strandskyddet är ett generellt skydd och gäller i hela landet. Bestämmelserna gäller oavsett om området är tät- eller glesbebyggt, om det finns gott om sjöar och vattendrag eller inte och oavsett vilka naturtyper eller arter som finns i området. Det skyddade området är normalt 100 meter från strandkanten både på land och i vattenområdet. En utvidgning kan göras upp till 300 meter om det behövs för att tillgodose att något av strandskyddets syften säkerställs.

Från och med den 1 juli 2009 ändrades bestämmelserna om strandskyddet i miljöbalken. Enligt regeringens proposition 2008/09:119 om strandskyddet och landsbygdsutveckling innebär de nya bestämmelserna i miljöbalken att kravet skärps för att få utvidga ett område som omfattas av generellt strandskydd. Utvidgat strandskydd ska finnas där det behövs för att *säkerställa strandskyddets syften*. I och med detta har länsstyrelserna av regeringen fått i uppdrag att se över äldre beslut för utvidgade strandskyddsområden. Utvidgat strandskydd inom länet gäller, efter den 31 december 2014, endast om utvidgningen har beslutats med stöd av den nya bestämmelsen. Om detta inte har gjorts upphör det tidigare utvidgade strandskyddet att gälla och det generella strandskyddet på 100 meter återinförs.

Redogörelse för ärendet

Inom Falu kommun råder utvidgat strandskydd (helt eller delvis) vid följande platser:

1. Öar i Runn: Hjärklack, Hellmansö, Dejstolen, Stora Risö, Stora Björnö, Stabergs ö och Uddnäs ö.
2. Öar i Logården: Storön och Bodön.
3. Storsjön
4. Hyttsjön

Falu kommun har i samband med framtagande av översiktsplan för Falun-Borlänge kommuner framfört synpunkter gällande översynen av det utvidgade strandskyddet. Enligt utställningsversionen av översiktsplanen (utställd 7 december 2013 till och med 19 februari 2014) anser kommunen att utvidgat strandskydd ska råda på öar i sjöarna Runn och Logärden. Vid Storsjön och Hyttsjön är det generella strandskyddet tillräckligt för att säkerställa strandskyddets syften.

Länsstyrelsen har den 16 juni 2014 skickat ut ett förslag till beslut på remiss om nya utvidgade strandskyddsområden. Förslaget har delgivits genom kungörelser den 23 juni 2014 i Dalarnas Tidningar, Dalademokraten och Post- och Inrikes Tidningar. Förslaget har hållits tillgängligt i kommunens lokaler samt på länsstyrelsens hemsida.

Följande remissvar har inkommit:

Skogsstyrelsen 2014-06-19: Skogsstyrelsen har inget att invända mot förslaget.

Falu kommun, kommunstyrelsen: 2014-08-28: Kommunen tillstyrker förslaget.

Motiv för beslut om utvidgning av strandskydd

1. Öar i Runn: Hjärklack, Hellmansö, Dejstolen, Stora Risö, Stora Björnö, Stabergs ö och Uddnäs ö.

Runns norra öar Hjärklack, Hellmansö och Dejstolen

Värdebeskrivning

Runns norra öar består av Hjärklack, Hellmansö och Dejstolen. Dessa ingår sedan 2008 i det kommunala naturreservatet "Runns norra öar". Dejstolen är en stor och i det närmaste obebyggd ö med stora värden för både friluftslivet och den biologiska mångfalden. Ön används flitigt av friluftslivet. Det är främst öns sydvästra strand som nyttjas. På öns västra udde finns en rastplats med brygga och grillplatser. Ön är till största delen bevuxen med en tät tallskog som uppkommit efter en brand på 1940-talet. Efter stränderna och på den östra delen av ön återfinns äldre och grövre tallskog. I de grövsta tallarna häckar hackspettar, skogsduvor, kaja och korp. Det finns även ovanliga skalbaggar som den rödlistade reliktbocken.

Hellmansö är mer exploaterad med några fritidshus. Det finns en brygga och därför väljer många båtar Hellmansö som utflyktsmål. Naturen kring den gamla gårdsplatsen på Hellmansö utgörs av ett öppet, lummigt landskap som har en parkartad prägel då beskogning skett på tidigare åkermark. Den övriga delen av ön är flack och moräntäckt med övervägande tallskog med mager risvegetation. En aspdunge på den gamla åkermarken på öns nordöstsida innehar många grova och gamla träd.

Hjärklack är helt obebyggd. Ön har en mer kuperad terräng. I hållpartierna och blockmarkerna på toppen av ön samt i nordsluttningarna mot sjön utgörs trädskiktet av ca 150 åriga tallar. De centrala och sydliga delarna består av en mer öppen och enskiktad 100-årig blåbärstallskog. Inslag av lövskog förekommer främst efter stränderna.

Vid Hjärtklack, Hellmansö och Dejstolen råder utvidgat strandskydd idag.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen bedömer att det är viktigt att öarna i norra Runn även fortsättningsvis omfattas av utvidgat strandskydd för att säkerställa strandskyddets syften i området.

Stora Risö, Stabergs ö, Uddnäs ö och Stora Björnö i sjön Runn

Värdebeskrivning

Tillsammans med Liljan och Vikasjön är Runn Dalarnas näst största sjö. Med sitt läge mellan länets två största städer Falun och Borlänge, har den en stor betydelse för det rörliga friluftslivet både sommar och vinter. De många öarna är en stor tillgång. Sommartid är öarna tillgängliga med båt. På vintrarna har sjön ett rikt friluftsliv med skridskoåkning med plogade banor på sjön. Sjön är även populär på grund av fritidsfiske. Goda förutsättningar för rekreation och friluftsliv kan bevaras och utvecklas om man handskas varsamt med naturvärdena vid Runns stränder och omgivningar.

Vid Stora Risö, Stabergs ö, Uddnäs ö och Stora Björnö råder utvidgat strandskydd idag.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen bedömer att det är viktigt att öarna i Runn även fortsättningsvis omfattas av utvidgat strandskydd för att säkerställa strandskyddets syften i området.

2. Öar i Logärden: Storön och Bodön

Värdebeskrivning

Storön och Bodön är oexploaterade öar i ett område med starka friluftsvärden. Gott om fritidsbebyggelse och vandringsleder finns kring sjön. Oexploaterade öar har även generell höga naturvärden.

Storön och Bodön har utvidgat strandskydd idag.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen bedömer att det är viktigt att öarna i Logärden även fortsättningsvis omfattas av utvidgat strandskydd för att säkerställa strandskyddets syften i området.

Vid Storsjön och Hyttsjön råder utvidgat strandskydd idag. I och med detta beslut upphör utvidgat strandskydd och generellt strandskydd på 100 meter kommer att gälla. Länsstyrelsen bedömer att det generella strandskyddet är tillräckligt omfattande för att säkerställa strandskyddets syften i dessa områden.

Beslutet omfattar sammantaget områden som behövs för att långsiktigt säkerställa syftena med strandskyddet. Vid prövning av frågor om utvidgat strandskyddsområde ska enligt 7 kap. 25 § miljöbalken hänsyn tas även till enskilda intressen. Vid en avvägning mellan allmänna och enskilda intressen finner länsstyrelsen att beslutet inte går längre än vad som krävs för att syftet med strandskyddet ska tillgodoses.

Detta beslut delges genom kungörelse.

Enligt 7 kap 14 § tredje stycket miljöbalken ska beslutet gälla omedelbart även om det överklagas.

Överklagan

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 4.

I den slutliga handläggningen av ärendet har landshövding Maria Norrfalk varit beslutande och naturvårdshandläggare Hannah Brandin varit föredragande. Miljövårdsdirektör Stig-Åke Svenson, Naturvårdsenheten, jurist Gunilla Garbergs, Rättsenheten och planarkitekt Erik Thorvaldsson, Samhällsbyggnadsenheten har deltagit i ärendet.

Maria Norrfalk

Hannah Brandin

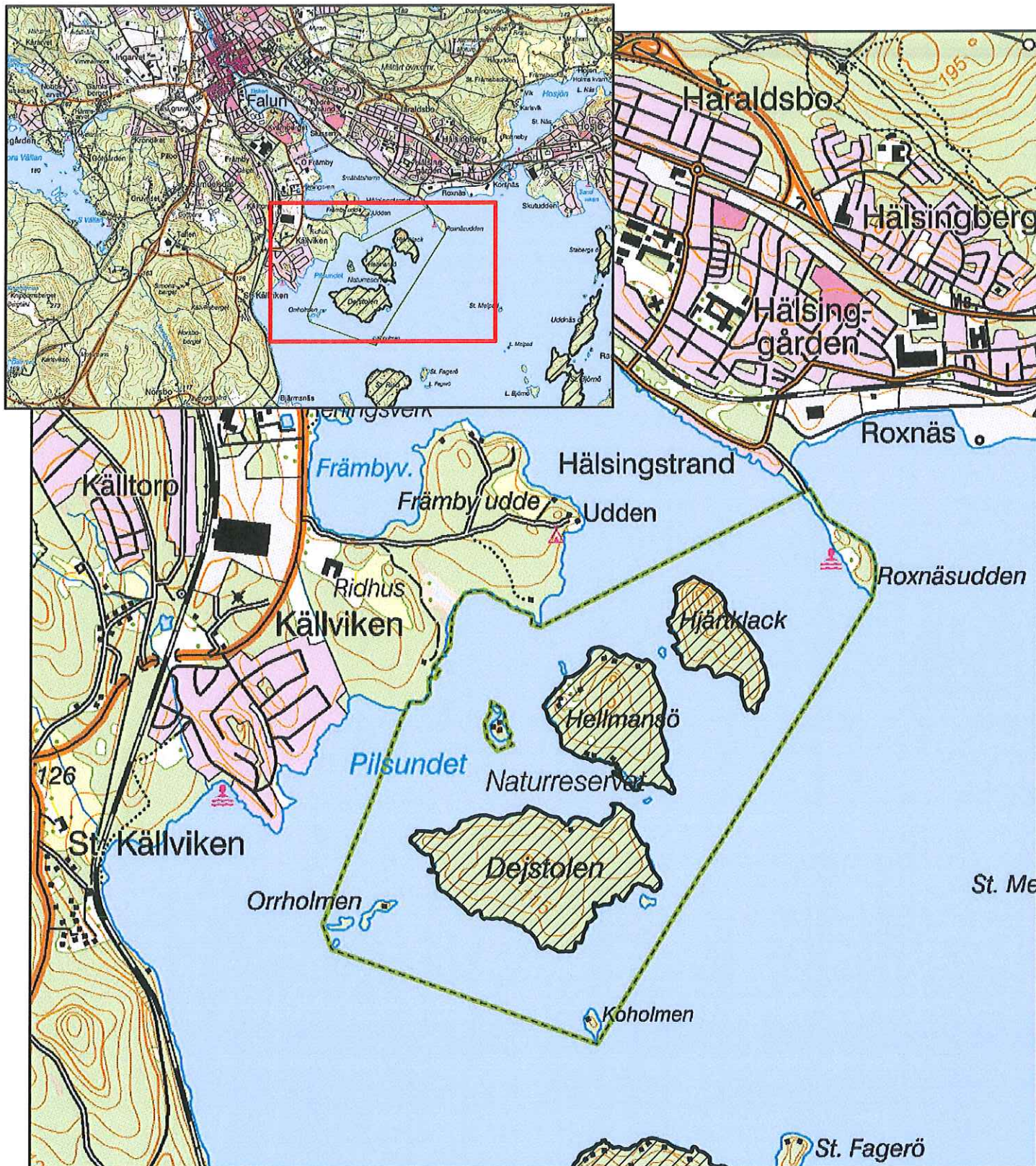
Bilagor

1. Karta över Runns norra öar
2. Karta över Stora Risö, Stabergs ö, Uddnäs ö och Stora Björnö i sjön Runn
3. Karta över öar i Logården: Storön och Bodön
4. Hur man överklagar till Regeringen

Kopia till

Falu kommun, 791 83 Falun

Skogsstyrelsen, Södra Dalarnas distrikt, Gruvgatan 36, 791 61 Falun

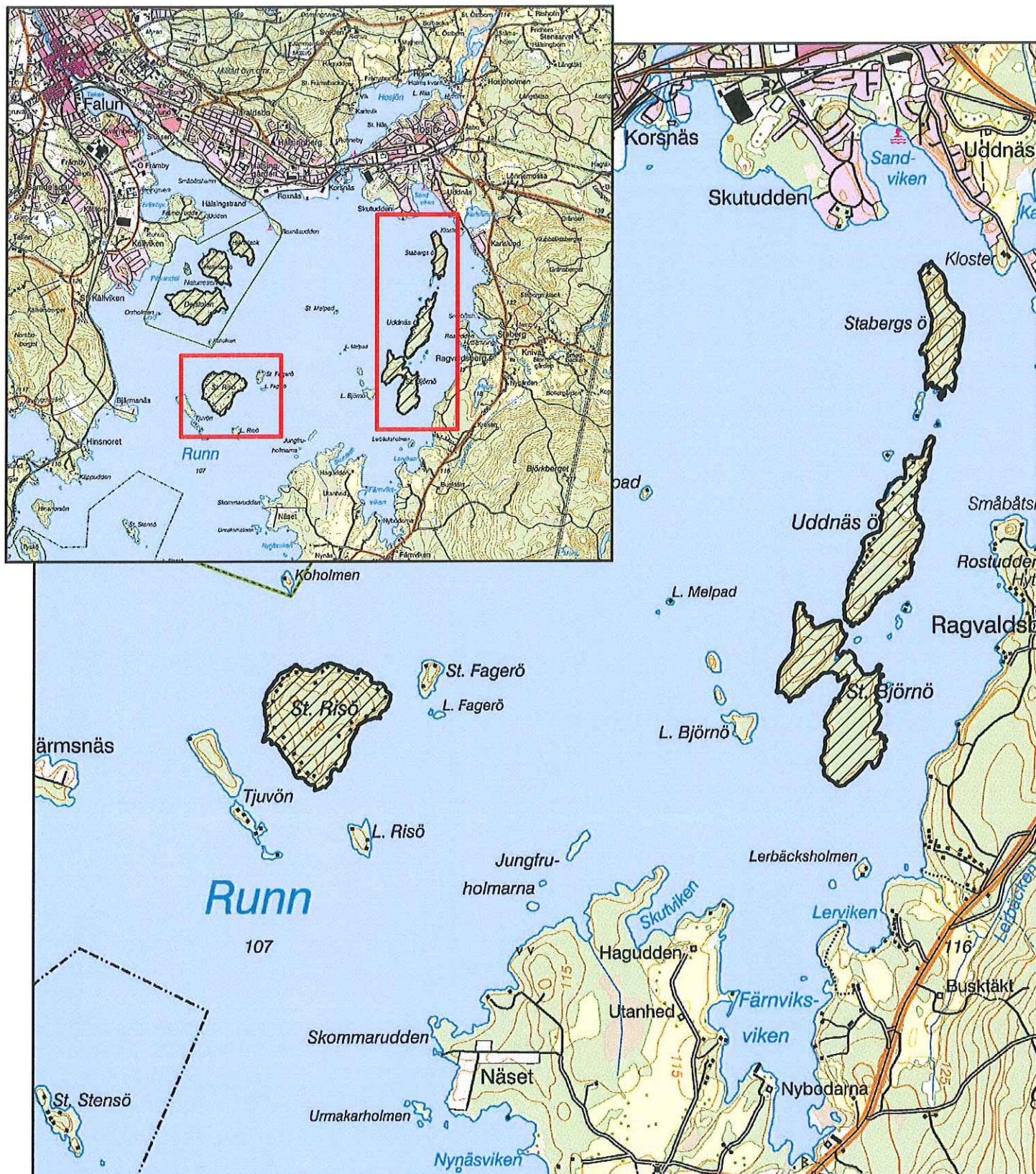
Teckenförklaring

Generellt samt utvidgat strandskydd på land

0 187,5 375 750 1 125 1 500
meter

Teckenförklaring

Generellt samt utvidgat strandskydd på land

0 187,5 375 750 1 125 1 500
meter

Teckenförklaring

Generellt samt utvidgat strandskydd på land

0 187,5 375 750 1 125 1 500 meter

